

ni, ker vsa Višnja gora ni pet minut dolga, toraj sva kmalu tam. Pa tu zveva staro pesem: dobiti je le kruha in vina, tudi vode, a za kosilo nič družega ko jajca in kar se ž njih dá narediti, ker je postni dan. Tudi vozá, na katerega sva se posebno zanašala, ker so naju uže bolele podplati, ni doma in krčmarica celó odločno reče, da ga po vsej Višnji gori ne bova dobila. Ta novica naju zeló osupne, ker sva uže hudo vtrujena in si ne upava več še 6 ur peš hoditi. Da bi bil vsaj višenski polž domá, počasi bi naju uže kam privlekel! Kaj toraj storiti? Ugibava in ugibava, slednjič pride meni na misel, da bo morda gospod župnik imel, česar se po vsi Višnji gori ne dobí; napotiva se toraj tje in — nisva se zmotila. Gospod župnik naju ne le prav prijazno sprejme, marveč radovoljno ponudi tudi svoj voz. Da bi on vedel, kako zeló nama je s tem vstregel!

Tako sedeva na voz in drdrava naprej. Nad Višnjo goro je še starega grada razbito zidovje, na levi se prav pod skalovnato pečino pokaže grad Podstenje, zdaj lastnina barona Roschütza (Rožiča), ki se mnogo pečá s čebelorejo in si je tu res izbral za to ugoden kraj: zadej gozd, spredej vrti in polje. Grajščnica je zeló podobna oni pod Jamo na Notranjskem, ker skoro ravno tako čepí pod skalovjem, le da ni v tako divjem kraju. Nekoliko dalje nama pokaže cerkvenik, ki naju je peljal, razkriti zvonik cerkve na Dragi, v katerega je bilo prejšnji teden treščilo, da mu je pogorela streha.

V tem se vlije dež in neha še le, ko se pripeljemo vštric Zatične. Rad bi bil malo stopil tje ter ogledal si tistega glasovitega Lilegga, ki tako gorí za nemškutarijo, da bi bil zvedel, če je mož pod Taaffejevim ministerstvom tudi toliko korajžen, al mudilo se je preveč, toraj smo drčali naprej ob zelenih gozdih in dobro letino obetajočem polji. Edino, kar tu oko žali, je zanikerna živina, ko je vendar paše in klaje vsake vrste na izbir! Kaj se tu dá doseči z živino, to je pokazal gospod župnik šentviški s svojim velikanskim volom, katerega je o veliki noči vsak v Ljubljani občudoval, kdor ga je videl. Škoda, da se tu tako malo pozná, da je v Ljubljani kmetijska družba, ki priskrbuje za polovico cene ljudem junce in telice žlahnejšega plemena.

Okoli dveh popoldne pridrava do sv. Roka in se ustaviva pri Čožu. Kdo je ta mož, bo bralcem gotovo uže znano iz obravnáv deželnega zbora kranjskega. On je namreč tisti vrli mož, ki je zavoljo svoje narodnosti po Vesteneckovih spletkah pošto zgubil. Ta zguba moža ni toliko bolela, kakor ga je žalila, ker si ni bil nobenega pregreška svest. Zdaj se je menda uže nekoliko potolažil, vsaj nama je prišel naproti z veselim obrazom in naglo prinesel kupico dobrega vinca. Na mizi je imel več slovenskih časnikov, bral pa je ravno „Novice“, katere so bile pred njim razgrnjene. Jaz ga do tje nisem osebno poznal, a na prvi pogled se vidi prijazen, pošten in še trden mož stare korenine, kakoršnih je v zlasti po Dolenjskem uže premalo. (Dal. prih.)

Izid slovenskih volitev 30. junija.

V kranjskih mestih so Slovenci zmagali povsod.

V Ljubljani, glavnem mestu Slovenije, smo proti Dežmanu z narodnim kandidatom vitezom Josipom Schneidom zmagali s sijajno večino 108 glasov.

Za kandidata narodne stranke viteza Schneida je glasovalo 494 glasov, a za Dežmana je glasovalo samo 386 nemčurskih glasov. Od blizo 1150 glasov je torej prišlo na volišče 883 volilcev volit. Tacega števila prišlih volecíh ne pozna dozdej Ljubljana. Bila je pa tudi agitacija tako živa, kakor poprej nikoli, na obeh stranéh.

V *Novomestu* je naš kandidat grof Margheri dobil 39 glasov, Kromer 51.

V *Višnji gori*: Margheri 21 glasov, Kromer 11 glasov.

V *Krškem*: Kromer je dobil 29, grof Margheri 31 glasov.

V *Kostanjevici*: Grof Margheri 20, Kromer 5 glasov.

V *Črnomelji*: Grof Margheri 26 glasov, Kromer 11 glasov.

V *Metliki*: Grof Margheri 63 glasov, Kromer 21 glasov.

V *Kočevji*: Od 62 oddanih glasov Kromer 56, 6 pa Margheri.

V *Ribnici*: Grof Margheri 28 glasov, Kromer 10 glasov.

Po vsem tem tedaj je voljen z veliko večino narodni kandidat za dolenjska mesta grof Margheri za našega poslanca.

V *Postojni* je naš kandidat dr. Poklukar 38 glasov dobil, Vesteneck 37, Deu pa 1 glas.

V *Ložu*: Dr. Poklukar 28 glasov.

V *Idriji*: Vesteneck 57, Poklukar 10 glasov.

Na *Vrhniki*: Poklukar 22 glasov, Vesteneck 12.

V *Radoljici*: Poklukar 21, Vesteneck 21.

V *Tržiču*: Vesteneck 26 glasov, 10 pa Poklukar.

V *Kamniku*: Od 72 glasov je dobil dr. Poklukar 62, Vesteneck 7, trije listi so bili prazni.

V *Skofji loki*: Izmed 61 volilcev je glasovalo 24 za dr. Poklukarja, 24 za Vestenecka.

V *Kranji* je dr. Poklukar dobil 55 glasov, Vesteneck 36. Narodni kandidat dr. Poklukar je tedaj z veliko večino voljen za poslanca.

Slovenski Kranjci smo toraj zmagali na celi liniji.

Iz *Goriškega* se glasé neveseli ali naposled vendar le ne protinarodni volilni glasi. Večina duhovnikov je glasovala za Winklerja. Tako so tudi volilci Tonklijevi potegnili se za Winklerja. V Gorici je bilo oddanih 81 glasov Winklerju, 32 Povšetju; v Tolminu 35 Winklerju, 44 Povšetju; v Sežani 22 Winklerju, 21 Povšetju; v Bovcu 7 Winklerju, 6 Tonklijju, Povšetju pa 97. Winkler je dobil 145 glasov in je tedaj izvoljen.

V *Istri* je narodni dr. Vitezić skor enoglasno voljen.

Naši dopisi.

Iz *konjiškega okraja na Štajarskem* 29. junija. (*Volitvene zadeve*.) Predno ta številka „Novic“ izide, bode pri nas volilni boj skončan. 29. t. m. sklical je naš kandidat, baron Goedl, volilni shod v Konjicah. Prišlo je, kolikor je Petrovo dopuščalo, mnogo volilnih mož in njih volilcev, celó iz Slov. Bistrice, da so našim dejansko pokazali, da je nemčursko-liberalna garda tudi v Bistrici na kant prišla in da je največa nesreča dozdej za slov. kmete ravno ta bila, da so „Formaherje“ preveč poslušali. Naš g. kandidat Goedl je mirno svoj program razvil ter si je z vsem svojim obnašanjem nagloma srca vseh pridobil. Posebna hvala še gre g. dr. Radaju z Maribora, ki je v poljudni besedi osvetlil program nasprotnega kandidata Possegga, ki služi „fortschrittlerjem“ za metlo, samo da možek menda sam prav ne ve, v kako družbo da ga je nemčursko-liberalna sodrga potisnila. — Dan poprej je Possegg v Konjicah sklical volilni shod, pri katerem pa menda ni 5 volilcev pred seboj imel. — Navdušenje na naši strani je toliko, da ne moremo več nad zmago dvomiti. Vrlo dobro drži se mariborsko-bistriški okraj, ki bo na dan

volitve 2. julija pokazal, da nemčurstvo in liberalna podlost le še po mestih in trzih mahovja za svojo rast ima. Žalostna je pa po mestih in trzih za pravega kandidata. Dr. Foregger je framasonsk „fortschrittler“, nasprotni le prezgodaj priporočani plemič Berks je pa „konfesijonslozler“, in vrh tega v političnem oziru jegulja, ki se ti zmuzne, kjer koli jo primeš. Slovenska in konservativna stranka pa ne zmoremoža, ki bi zmožnost in odločno voljo imel, vstopiti se med ta dva možiceljna. Škoda velika, da se je gosp. Žnidaržič v Brežicah prehitro preplašiti dal ter je kandidaturu odložil. Z veseljem bi ga bili povsod sprejeli in z veliko večino volili. — Veseli nas neizmerno častna zmaga pri vas na Kranjskem, ki dela pogum tudi našim volilcem, da bodo toliko bolj odločno šli k volitvi.

Prem 28. junija. — Včeraj o poludne začelo je tukaj pri Šerinu hiš. št. 57 goreti in v 5 minutah bili ste poslopji Jožeta Smerdela št. 47 in Antona Čelharja šte. 46 popolno v ognju. Vsi trije posestniki oškodovani so do 2000 gold. Poslopja bila so s slamo krita, vreme suho in jako toplo, zato se je bil ogenj v trenutku razširil, a pri vsem tem so vrli domačini onesrečenim še precej oteli. Ko je streha skupaj padala, nastal je veter in cela Pemska vas bila je v največi nevarnosti. Da se je ogenj prec zatrl, gre v prvi vrsti hvala in čast gosp. prof. Jakobu Žnidaržiču, kateri je neutrudljivo ljudi na slamnate strehe priganjal in red za obrambo taistih vrlo organiziral, ravno tako neutrudljivo delal je tudi gospod župan Andrej Frank sam povsod, vsa čast in hvala pa tudi Luku Kljunu, podžupanu, Jakobu Nemcu, Francetu in Andreju Valenčiču, kateri so bili v trenutku na slemenu te hiše in so urno ogenj zadušili. Med zunanjimi gasilci izkazal se je najvrlejšega g. Janez Baša, mlinar in posestnik iz Bitinja, kateri je gasilce na mestu ognja izvrstno vodil. Gasilci iz Bitinja in Smerij zaslužijo vso pohvalo, kateri so, kakor tudi domačini, vse storili, da se je ogenj na mestu lokaliziral in po moči hitro zatrl. Res, hud strah in beganje bilo je, ker je suša velika, vode razen v studencih in vodnjakih pri rokah nobene, a ljudje pa večinoma na polju, po nogradih in senožetih. Jok otrok in žensk bil je presunljiv, kajti ljudstvo je sploh ubožno. — Med žandarji zaslužijo toplo pohvalo g. Jurij Kimer, g. Miha Cvetrežnik iz Bistrice, in pa gospoda Jakob Požar in Janez Sesič, katera sta iz sv. Petra na mesto pogorišča prihitela. Ti vsi gospodje prišli so po 1½ in 3 ure daleč, kar kaže, da so vneti za blagor ubogega ljudstva. Neizmerna sreča je, da ogenj 12 ur pozneje nastal ni, o katerem času bila bi gotovo z malo izjemo vsa vas vpepeljena in tudi gotovo kak človek v ognju bil smrt našel.

Iz Ljubljane. — „Še Slovenja ni zgubljena! dan prišel je odrešenja, mine dolga noč nadlog“ — s temi besedami gosp. Dežmana iz leta 1849. začnemo poročilo o velikanski volilni zmagi v mestih in trgih 30. dne junija, katero čitatelji naši na drobno popisano nabajajo na drugem mestu našega lista. A čemu obširnih popisov, kako vsacemu rodoljuba srce veselja igra v pogledu na volilna bojišča in še posebno na poprej nemčursko Plevno-Ljubljano, ki je po 5 ur trajajoči hudi bitki zdaj v rokah Slovencev. Zato male te vrstice tudi sklepamo z besedami Dežmana I. in kličemo ž njim: „slava Slavjanom“ — Slovincem! — „zdaj pa čemo novo poslopje zidati za našo preljubljeno mater, katera se je po dolgem ptujevanju k nam zopet vrnila, da bode spolneno staro prerokovanje: „slava bode zopet naša, ki nam dala je ime“. Tako je Dežman I. govoril. Kako si Dežman II. nasproti

Dežmanu I. svojo vest opere, to prepustimo njemu in njegovi zadrugi.

— Velik razloček med številom naših poslancev v prihodnjem državnem zboru in med unim od leta 1873. je ta, da zdaj imamo iz mest, trgov in kmetov prav vseh 8 naših, leta 1873. do 1879. pa so nemškutarji imeli 3 iz mest in trgov in 1 iz kmečkih občin.

— Včeraj je volila kupčijska in obrtnijska zbornica; nje glasovi se vstevajo volitvi ljubljanski. Al zbornica šteje le 21 glav, med katerimi so naši trije, tedaj se onih 18 glasov ustavaških pogubi v morje ogromne naše narodne večine ljubljanske.

— Jutri ob 10. uri dopoldne volijo veliki posestniki. Nj. ekscelenca grof Hohenwart je prišel uže včeraj v Ljubljano in je imel z dr. Jan. Bleiweisom dalji pogovor o volilnih zadevah. Danes popoldne imajo gospodje naše konservativne stranke shod v „hotélu Evropa“, kamor jih je sklical grof Hohenwart, ustavoverci pa v kazini, da se posvetujejo o volitvi dveh poslancev, katera volijo veliki posestniki v državni zbor. Govori se o nekem kompromisu med velikimi posestniki konservativne in ustavoverne stranke, kakor so ga sklenili veliki posestniki na Českem in Moravskem, namreč, da vsaka stranka voli polovico svojih. Ali se bode zgodilo to tudi v Ljubljani, danes še ne vemo; mogoče je pri nekaterih zagrizenih naših nasprotnikih, da so veči sovražniki naroda našega kot veliki posestniki in zato nočejo o mirni spravi nič vedeti.

— O volitvah naših je hrvatski „Obzor“ pisal tako-le: „Bratje Sloveni so ravno junaško zmagali, izvolili so v vseh volilnih okrajih narodne kandidate. Tako sijajno zmago so mogli priboriti samo s probujeno narodno zavestjo svojega ljudstva, za katero je njega inteligencija toliko skrbela ter ljudstvo tako pridobila za narodno stvar, da ga prejšnji slabi vspehi ne storé apatičnega, ampak ga še bolj osrčujejo v boju, dokler ne doseže narodnih pravic. Kedar bodemo imeli mi tako sploh zavedno hrvatsko ljudstvo, moči nam bode z manjšo skrbljivostjo gledati v bodočnost; al da to dosežemo, treba nam je inace delati, nego doslé.“

— (O Peter Kozlerjevi literarni zapuščini) moremo poročati, da gospá vdova nepozabljivega rodoljuba je prišla 27. dne u. m. k dr. Jan. Bleiweis, predsedniku „Matice slov.“, in mu prinesla zapečateno pismo. Na zavitku tega pisma stojé besede: „Po moji smrti odpreti!“ Dr. Bleiweis odpré vpričo gospé vdove zavitek in v njem najde rokopis rajacega rodoljuba z napisom: „Dogodbe prvega zemljevida slovenske dežele; spisal izdatelj Peter Kozler“. Na zavitku je gosp. Kozler napisal še sledeče besede: „Vložene dogodbe so bile že l. 1863. za natis spisane; ako bode slovenska Matica po moji smrti spoznala, da so razširjenja po tisku vredne, naj jih natisne.“ Dr. Bleiweis, nepopisljivo vesel te dragocene zapuščine, ki nam kaže, koliko je trpel naš Peter Kozler za to, da se je leta 1848. postopil na svitlo dati „zemljevid Slovenije“, brez pomislika zagotovi gospej, da uže v letošnji „Letopis“ Matice slovenske vzame ta jako zanimivi spis, ki bode njega vrednost veliko veliko povečal in ostane iskrenemu rodoljubu, mučeniku za narodno stvar, najlepši spominek „aere perennius“. Ob enem je pa ta spis tudi po uradnih dokumentih izpričan dokaz tadanje avstrijske cenzure in kakošni sužni smo l. 1848. še bili Slovenci!

— (Občni zbor društva dosluženih vojakov na Kranjskem) je bil 22. dne t. m. Gosp. Mihalič je zborovanje odprl z ogovorom, in enoglasno je bil z živio-klici sprejet sklep, da se bode cesarja prosilo, naj on prevzame zaščitstvo društva, kateremu naj on dovoli,

da se bode po njem imenovalo. Premožnja ima društvo 3324 gold. v hranilnici. Podpore bolnim se je izplačalo 292 gold. Društvo ima 212 udov. V novi odbor so bili voljeni gg.: za predsednika Jurij Mihalič, za njega namestnika in za računskega vodjo J. Kolaržek, za demarničarja J. Goljaš, za tajnika B. Lichtenegger, za njega namestnika J. Vukalič. Z živio-klici na cesarja sklenil se je zbor.

— (*Družba sv. Vincencija v Ljubljani*) je ravnokar razglasila 3. računsko poročilo za čas od 24. aprila 1. 1878. do 24. aprila 1879. Veselo je videti, kako ta družba, revščini dobrotljiva mati, čedalje več podpore dobiva, da potem čedalje bolj more podpirati siromaštvo, katerega je res tudi čedalje več dandanes — ob času „des volkswirthschaftlichen Aufschwunges“, kakor se je lagal nedavno nek dunajsk minister liberalec. Da družba z delitvo svojih podpor previdnejše ravnati more (kajti tudi med revščino se ne manjka sleparstva), je razdeljena na dve konferenci (odbora): ena se zove „konferenca sv. Nikolaja“, kateri predsednik je preč. gosp. profesor dr. Jan. Gogala, — druga pa, konferenca sv. Jakoba“, kateri predseduje prečastiti gospod prošt dr. Anton Jarc. Obe konferenci kažete mnogo delavnih udov, to je, odbornikov, izmed katerih tudi mnogi stanovanja ubožih obiskujejo, da se prepričajo, ali je res tudi siromaštvo tako, da je vredno družbine podpore, in podpore res potrebujejo. V poročilu nahajamo račune obeh konferencij pa tudi dobrotnike zaznamovane z njihovimi doneski. Brošurica sklepa svoje poročilo tako-le: „Tako kaže mnogostransko delovanje družbe sv. Vincencija tudi v preteklem letu prelep in vesel prospeh. Družba se ni le krepko ohranila, marveč tudi lepo napredovala in le še globočeje se ukoreninila. Vseh dohodkov je imela 6933 gld. 48 kr., — tedaj 1786 gold. več mimo lani, čemur se je čuditi tem bolj, ker so dobrotniki ravno to leto večkrat in na več strani svojo blagodarno roko odpirati morali.“ Tudi matica (zaloga) za zidanje zavetnice in sirotnice na pomoč ubogi zapuščeni mladini, silno potrebni, kaže veselo množenje po milodarjih, ki jej dohajajo res tako, da se naša sicer ne premočna dežela sme ponašati, da stoji v prvi vrsti dobrodelnih deželá.

— Gosp. Franc Brežnik, suplent na gimnaziji novomeški, je imenovan za pravega profesorja na ondašnji gimnaziji.

— Kakor iz gotovega vira slišimo, prevzemó prihodnji mesec usmiljene sestre, ki imajo režijo v deželni bolnišnici in ž njo združenih dobrodelnih napravah, tudi oskrbnništvo v tukajšnji otroški bolnišnici na Poljanah.

— (*V mašnike posvečeni*) bodo sledeči gospodje bogoslovci: J. Ažman iz Kroke, P. Peršič iz Loke, Fr. Gregori iz Kranjske gore, J. Regen iz Poljan, J. Samide iz Kočevja, J. Zalokar iz Gorjan, J. Vahsel iz Leskovca, J. Belec iz Radomelj, A. Bobek iz Ribnice, F. Potočnik iz Železnikov, J. Sakser iz Ljubljane, M. Terček s Črnega Vrha, Fr. Zorec od Št. Lorenca, B. Zupanec iz Radoljice. Gospoda Vahsel in Samida sta bila tudi pri zasedenju Bosne, kjer si je Samide pridobil zlati portepej.

— (*Arabski kruh*) nam je na ogled poslal naš gosp. Permet. Kruh je podoben majhni okrogli pogačici, ki je tako trda, kakor dvopek (zwieback); priložil je tudi drobno turšico, iz katere Arabci pekó ta kruh. Gosp. Permetovo pismo se glasi tako-le: „Na ogled Vam pošiljam ta kruhek z nekaterimi zrni turšice (sirka) vred, iz katere Arabci pekó svoj kruh. Dobil sem ga od Arabcev, ki iz Sueca prisedši so skozi Ljubljano z živino potovali in nadkondukterju darovali ta kruh, ki ga ne pekó v peči, ampak testó na solncu sušijo. Trpi 50 let,

pa se ne da drugače uživati, kakor da se zmečča v vodi ali vinu.“ Kdor želi ta kruh videti, s katerim bi naši kaznenci „na gradu“ ne bili zadovoljni, ga lahko vidi pri gosp. Permetu.

— Ravnokar nam doide iz Škofjeloke groznovica, da je bila preteklo noč ondi sodniška blagajnica oropana, sodnik dr. Kravs pa smrtno ranjen.

— („*Brencelj*“ št. 12) je bil za volitve dobro sestavljen, na zadnji strani ima veliko podobo trójice „Dežman-Kromer-Vesteneck“, posnete po prizoru „Lumpaci-Vagabunda“, ki se gre v mesta za poslance ponujati. Napravil je veliko smeha povsod. Ker se ravno prične drugo polletje, ima vsak, kdor ni še naročen ná-nj, naročiti si ga zdaj, kesal se ne bo.

— (*Lepe ajde za seme*) 100 mernikov je na prodaj v Ljubljani v Kravji dolini v hiralnici. Kdor je potrebuje, naj se oglasi pri g. Jož. Vodetu.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Volitve se vršijo povsod živahno. „Novice“ uže danes smejo povedati svojim bralcem, da ustavaška stranka ne bode več zvonca nosila v državnem zboru in je večina naše stranke gotova, ker tudi to je gotovo, da Čehi pridejo v državni zbor. „Der Osten“ piše: Ministru notranjih oprav grofa Taaffe se je posrečilo delo, s katerim se sme res ponašati, da je toliko let sovražna tabora sprijaznil. Naj besede „Ostenove“ navajamo, tako-le se glaseče: „Dem Minister des Innern, Grafen Taaffe, ist ein Werk gelungen, auf das er stolz sein darf. Er hat den Beweis geliefert, dass eine conciliante, versöhnliche, von keinem Parteivorurtheile beherrschte, sondern nur von der Rücksicht auf das gemeinsame Wohl erfüllte Regierungspolitik grosse Resultate zu erzielen vermag. Er hat der Verfassung einen Dienst erwiesen, wie kein verfassungstreuer Minister, während andere, von dem dröhnenden Applaus der sogenannten Verfassungspartei begleitete Minister es dahin brachten, dass wichtige Bevölkerungselemente dem Boden der Verfassung den Rücken kehrten. Nur wenn man die Verfassung zu einem Deckmantel für egoistische Sonderbestrebungen erniedrigen will, nur wenn unter ihrem Aushängeschild eine verderbliche und unzulässige, dem Reiche wie seinen Völkern gleich schädliche Parteierrschaft etabliert werden soll, nur wenn unter gefälschten constitutionellen Formen die politische und nationale Umduldsamkeit ungestört ihre Orgien feiern will, nur wenn die Verfassungspartei nicht die Partei der Verfassung, sondern die Verfassung der Partei dienstbar zu machen bestrebt ist, nur in diesem Falle können die sich verfassungstreuen nennenden, deutsch-liberalen Politiker dem durch die Regierung zu Stande gebrachten Compromiss mit Feindseligkeit und mit Misstrauen entgegentreten.“

— Magjarski opozicijski list „Egyetetes“ govoreč o zasedi Novega Pazara pravi, da avstrijsko-ogerska diplomacija sedaj živo dela na to, da bi dosegla nekih promemb v pogodbi s Turčijo, kajti potje, katere je pogodba zaukazala, vodijo v črnogorskega predvorja očitne zadrge. Turčija je osleparila dunajsko vlado, ker je ta opustila posvetovati se z vojnimi veščaki. Ako ne bode moči prisiliti roke sultanove do koncesije, bode to znamenje, da bi Turčija htela zaplesti Avstrijo v kaos brezkončnih zadreg, a prej, nego se podaje v to nevarnost, bode se odpovedala vsemu zasedanju. — Magjarski list morebiti nikakor ne sluti, kakošen kompliment dela Turčiji, da je vedela modro prevariti grofa Andrassyja in Zichya, prodavši jima